

Prezydent Miasta Rybnika

44-200 Rybnik, ul. Bolesława Chrobrego 2
t +48 32 43 92 107, f +48 32 42 24 124
rybnik@um.rybnik.pl

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w
Katowicach

Plac Grunwaldzki 8-10
40-127 Katowice

Ek-IV.6523.1.2019

Rybnik, dnia 16 grudnia 2019 r.

Po wnikliwym zapoznaniu się z Uzupełnieniem nr 7 do Raportu Oddziaływania na Środowisko przedsięwzięcia polegającego na udostępnieniu i wydobywaniu węgla kamiennego ze złoża „Paruszwiec” stwierdzam, że w bardzo niewielkim stopniu zostały wyjaśnione nasze zastrzeżenia wyrażone w piśmie Ek-IV.6523.1.2019 z dnia 28 maja 2019 r. Przedstawione wyjaśnienia w zasadzie podtrzymują stanowisko Bapro Sp. z o.o. zawarte w treści Raportu oddziaływania na środowisko. Ponownie więc przedstawiamy nasze uwagi do Raportu z wyjaśnieniem dlaczego przedstawione wyjaśnienia uważamy za daleko niewystarczające:

1. Raport dotyczy budowy niezależnego zakładu wydobywczego – Kopalni Paruszwiec. Przewiduje się i zdaniem Bapro Sp. z o.o. są prowadzone rozmowy w sprawie bezpośredniego połączenia kopalni z elektrownią Rybnik. Jeżeli do połączenia dojdzie to będzie to zupełnie inny zakład niż – kopalnia Paruszwiec. Czy będzie miał zakład przeróbki mechanicznej, z płuczką wodną, czy będzie potrzeba funkcjonowania odrębnej bocznicy kolejowej wysyłającej węgiel, na jakim etapie będzie odseparowany odpad wydobywczy, itd.? Z raportu wynika, że w Rybniku mają funkcjonować dwa niezależne zakłady przemysłowe ulokowane w jednym miejscu i nie powiązane ze sobą bezpośrednio. Dwa składowiska węgla, załadunku i rozładunku wagonów, itd. Przy znacznym zapyleniu związanym z funkcjonowaniem takich zakładów należy przewidywać powstawanie zdwojonych ilości pyłu (PM 10, PM 2,5), którego już obecnie jest w Rybniku zdecydowanie za dużo co zostało potwierdzone w Uzupełnieniu nr 7. Również sprawa (pkt 32) – „Odniesienia do przekroczonego tła zanieczyszczeń i wprowadzania PM10 i PM2,5. - Programu postępowania kompensacyjnego” - ma podstawowe znaczenie dla mieszkańców Miasta, które zajmuje niechlubne pierwsze miejsce w Europie w zakresie notowanych przekroczeń stężeń dopuszczalnych. Nie można tego tematu podsumować stwierdzeniem „W kwestii postępowania kompensacyjnego zwracamy uwagę, iż dopiero na etapie uzyskania pozwolenia na wprowadzanie pyłów do powietrza konieczne będzie przeprowadzenie postępowania kompensacyjnego, pod warunkiem – że stan zanieczyszczenia powietrza w tym zakresie nie ulegnie zmianie”. Takie stwierdzenie wynika bezpośrednio z przepisów prawa (art. 225 Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity – Dz.U. 2019 poz. 1396), jednak mieszkańcy naszego Miasta mają przecież prawo do życia w atmosferze o składzie zanieczyszczeń odpowiadającej obowiązującym normom, które nie są spełnione już obecnie, a planuje się znaczne

pogorszenie tych standardów. Już obecnie Miasto Rybnik pilnie poszukuje środków na „likwidację niskiej emisji”, to jest możliwości uciepłownienia kolejnych dzielnic Miasta, również takich, które znajdują się w pobliżu elektrowni Rybnik i kopalni Paruszwiec - Wielopole, Golejów, Ochojec, Grabownia, Rybnik Północ, Paruszwiec, Ligota itd. Oferta udziału w konkretnych działaniach na rzecz poprawy zanieczyszczonego powietrza w ramach budowy inwestycji z jednoczesnym zaplanowaniem konieczności zwiększenia budżetu tej inwestycji byłaby działaniem konkretnym, a nie iluzorycznym stwierdzeniem, że jak się nic nie zmieni i zostaniemy do tego zmuszeni, to ewentualnie będziemy musieli przeznaczyć na ten cel jakieś środki.

4. W zakresie typowo górniczych zjawisk wpływających na powierzchnię jak osiadania statyczne i dynamiczne terenu trudno jest się wypowiadać nie mając fachowej wiedzy. Z tego powodu zwróciliśmy się ekspertów z Politechniki Śląskiej w Gliwicach z prośbą o wyrażenie swojej opinii na ten temat. W Uzupełnieniu nr 7 do raportu oddziaływania na środowisko – twórcy raportu polemizują z uwagami przedstawionymi przez profesorów Politechniki Śląskiej. Trudno nam rozsądzić, czy właściwie zostały przyjęte wskaźniki określające osiadanie oraz wstrząsy wysokoenergetyczne na tym terenie. Wydaje nam się jednak, że dla zapewnienia bezpieczeństwa publicznego na powierzchni powinno się brać pod uwagę prognozy wskazujące na większe zagrożenie i uwzględniać jego skutki. Nie możemy zająć stanowiska w tej sprawie i wierzymy że Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska dysponuje odpowiednimi fachowcami mogącymi ocenić tą część raportu uwzględniając ekspertyzę przedstawioną przez naukowców Politechniki Śląskiej w Gliwicach.

5. Duża wątpliwość nasuwa się w odniesieniu do znacznego zakresu stosowania podsadzki w eksploatowanych ścianach (około 30%). Obecnie w polskim górnictwie w ogóle nie stosuje się podsadzki, oprócz lokowania w wyeksploatowanych wyrobiskach odpadów z systemów odpylania elektrowni i elektrociepłowni. Lokowanie pyłów w podziemiach kopalń niewiele ma wspólnego z podsadzaniem wyrobisk skutecznie zmniejszającym osiadanie terenu. Czy przeprowadzono rzetelne obliczenia opłacalności takiej eksploatacji, czy też w fazie projektowania planuje się takie metody dla wykazania, że skutki eksploatacji na powierzchni będą mniejsze. Nie zastosowanie podsadzki w terenach wskazanych w Raporcie znacznie zwiększy osiadania, co praktycznie uniemożliwi osiągnięcie przedstawionych założeń w zakresie wpływu przedsięwzięcia na powierzchnię.

W zakresie zniszczeń budynków spowodowanych szkodami górniczymi na terenie obszaru górniczego Paruszwiec uważamy za zupełnie nietrafione wyjaśnienie, że porównując liczbę wymienionych obiektów, podlegających najwyższym kategoriom oddziaływania górniczego, do liczby obiektów podlegających analogicznemu oddziaływaniu w innych terenach górniczych, znanych Głównemu Instytutowi Górnictwa, należy stwierdzić, że jest ona stosunkowo mała. Mieszkańcy Rybnika na co dzień żyją z szkodami górniczymi w wielu dzielnicach i doskonale zdają sobie sprawę z niedogodności z tym związanych. Niezależnie od strachu i obawy o los swoich domów, narażeni są na ciągłe remonty wykonywane lepiej lub gorzej przez firmy wynajęte przez kopalnie. To jest główna przyczyna tak licznych protestów przeciwko powstaniu tej kopalni i żądań wyrażanych do Rady Miasta i Prezydenta o zablokowanie wszelkimi dostępnymi metodami tej inwestycji. W Raporcie określono, że około 65 budynków będzie podlegało wpływom IV i V kategorii terenu górniczego. Jeżeli jest to niewielka ilość to proponuję, aby firma Bapro Sp. z o.o. spróbowała uzyskać zgodę na przeprowadzenie eksploatacji pod tymi obiektami bezpośrednio od ich właścicieli tak jak to zapisano w pkt. 8 Uzupełnienia. Wszak każdy z tych właścicieli jest stroną postępowania.

6. Ulica Mikołowska w Rybniku wymaga kompleksowego remontu. Rzeczywiście jej stan obecny z uwagi na stan jezdni, nachylenia, itd. - nie odpowiada standardom podstawowej drogi łączącej duże miasto z głównymi szlakami komunikacyjnymi naszego kraju. W możliwie jak najszybszym czasie będziemy się starali ją wyremontować. Jednak nie można się zgodzić, na to że droga ta na odcinku kilku kilometrów, będzie często remontowana, nawet jeżeli jest możliwość budowy tymczasowych pasów ruchu równoległe do remontowanej drogi. Raport nie przewiduje alternatywnych rozwiązań drogowych pozwalających na utrzymanie płynnego ruchu. Nie możemy zaakceptować rozwiązania narażającego użytkowników tego podstawowego traktu komunikacyjnego na częste utrudnienia prowadzące do całkowitego odcięcia Miasta od głównego dojazdu do Katowic i autostrady A1.
7. Podobnie jak w punkcie 6. zdecydowanie nie możemy się zgodzić z lapidarnym wyjaśnieniem, że każdą linię kolejową można na bieżąco przebudowywać ograniczając szybkość ruchu pociągów. Trasa kolejowa Rybnik Katowice ma podstawowe znaczenie dla naszego Miasta i ograniczenia szybkości ruchu pociągów, komunikacja zastępcza, spowodują natychmiastową rezygnację firm kolejowych z wykorzystywania tego szlaku, a przecież rybniczanie bardzo zależy na wygodnym skomunikowaniu ze światem. Dogodny ruch kolejowy dla rybniczanie ma ogromne znaczenie w planach znacznego ograniczenia ruchu samochodowego, z uwagi na zanieczyszczenie spalinami. W tym zakresie Raport również nie przedstawia rozwiązań alternatywnej trasy kolejowej poprowadzonej poza eksploatowanym obszarem górniczym.
8. W zakresie konieczności dokonania przebudów na rzekach i potokach to należy się zgodzić z koniecznością budowy przepompowni wód potoku Młynówka, działającej w sytuacji zabezpieczenia przed cofką rzeki Rudy do doliny potoku Młynówka, gdyż już obecnie w sytuacjach powodziowych taka potrzeba istnieje. Zabudowa przepompowni działającej w okresie, gdy konieczne będzie zamknięcie zastawek na dopływie potoku do rzeki Rudy wydaje się konieczne.
Druga przepompownia planowana w dniu niecki osiadań, która będzie się tworzyć w dolinie Potoku z Kamienia powinna być zaplanowana na okres przejściowy do czasu przeprowadzenia rekultywacji tego terenu, przy czym jest możliwa rekultywacja z pozostawieniem zbiornika wodnego na tym terenie. Dla tych działań prowadzonych w okresie koncesyjnym należałoby przedstawić odpowiedni harmonogram i już obecnie uzyskać wstępnie zgodę właścicieli budynków, które będą musiały zostać wyburzone przed przeprowadzeniem rekultywacji.

Mieszkańcy naszego Miasta zgłaszali liczne zastrzeżenia do Raportu oddziaływania na środowisko tego przedsięwzięcia. Ich przedstawiciele zapoznali się również z uzupełnieniem nr 7 do raportu i zgłosili kolejne zastrzeżenia oraz wnioski i uwagi. W załączeniu przedstawiam ich uwagi wyrażone w dwóch pismach:

- Zastrzeżenia mieszkańców Miasta Rybnika z dnia 8.12.2019 r.
- Uwagi i wnioski do postępowania z dnia 4.12.2019 r.

Proszę o uwzględnienie tych zastrzeżeń, uwag i wniosków w dalszym postępowaniu.

Przedstawione powyżej uwagi w sposób zasadniczy skłaniają mieszkańców Miasta Rybnika do negatywnego stosunku do planowanej inwestycji. Rybnik jest nadal miastem górniczym. Pod południowymi dzielnicami trwa intensywna eksploatacja węgla kamiennego, a poszczególne ruchy posiadają koncesje do 2040 roku. Wielu mieszkańców pracuje na Kopalni ROW Polskiej Grupy Górniczej S.A. Jednak planowanie kopalni „Paruszowiec”

w dzielnicach o stosunkowo licznej zabudowie wzbudza zdecydowane protesty mieszkańców. W czasie, gdy prowadzona jest polityka klimatyczna zmierzająca do zdecydowanego ograniczenia stosowania paliw kopalnych trudno jest nam zaakceptować budowę kopalni w dzielnicach Miasta nie skażonych dotąd degradacją terenu spowodowaną podziemną eksploatacją węgla.

Ślenki

NACZELNIK WYDZIAŁU
EKOLOGII

Jarosław Kuźnik

PREZYDENT MIASTA

Piotr Kuczer